

količaja tako hudobni kakor so bili Nemci ob začetku vojske, ko so si izmišljali o nedolžnih Slovencih najhujše „velezidajniške“ čine, bi moralo državno pravdnštvo obtožiti celo vrsto nemških stebrov veleizdaje in razžaljenja Veličanstva.

V Gradcu so nemška društva na nekem sestanku sprejela resolucijo, katero pa je c. kr. državno pravdnštvo zaplenilo. Ob enem pa je proti osebam, ki so jo sestavile in podpisale, naperilo ovadbo radi razžaljenja Veličanstva. Nemci so torej v svoji slepi vsenemški strasti, ki kar divja za nadaljevanje vojske na korist Nemčije, žalili celo osebo našega cesarja Karla.

V trgu Fürstenfeld na Srednjem Stajerskem so imeli že vse pripravljeno za „cesarja Karla teden“. Pobiralo bi se bilo ta teden za v vseh okrajih, ele vojake. A radi odstopa velikega prijatelja Nemcev, grofa Černina, in dogodkov, ki so s tem povezani, so ostali Nemci tako razburjeni, da so o. g. dali Karlov teden in bodo namesto za uboge slepce, pobirali za nemška bojna društva Südmark in Sulferajn.

V Mariboru imamo že več let Bismarkovo ulico. Imenovana je po velikem nasprotniku Avstrije in katoličanstva. To pove dovolj. Pozneje so prekrstili mestni očetje gornji del Glodaliske ulice v Luterjevo ulico. Kdo je bil Martin Luter, je tudi prav dobro znano. In te dni so prekrstili Magdalenski trg v trg nemškega cesarja in pruskega kralja Viljema. Zaman pa iščeš v Mariboru kako ulico ali trg našega cesarja Karla!

Bismarkove, Lurove in Viljemove ulice in trge najdeš tudi v Ptujju, Celju, Cmurjetu in še v drugih krajih na Slov. Stajersju, kjer imajo naši narodni in verski nasprotniki oblast v občinskih zastopih.

Nemci nadalje pri vsaki priliki zahtevajo, naj se od celokupne Avstrije odcepijo te-le dežele: Galicija, Bukovina in Dalmacija, bratstvo skupno z Madžari, da bi se Bosna in Hercegovina priklopila Avstriji. Na ta način hočejo oslabiliti Avstrijo in zabraniti, da bi dobili Slovani v njej premoč. Ali ne diši vse to po veleizdaji?

Nam Jugoslovonom očitajo Nemci veleizdajstvo samo iz razloga, ker se hočemo osamosvojiti, ker nečemo več biti tlačani in robovi Nemcev in Madžarov. Mi Jugoslovani smo bili in ostajamo vedno najvestejši narod naše države, to smo pokazali s svojimi ogromnimi žrtvami na številnih bojiščih in z žrtvami v zaledju. Z ustanovitvijo Jugoslavije hočemo Avstrijo okrepiti, ojačiti. Mi hočemo, da bi se jugoslovanski rod čutil srečnega in zadovoljnega v naši državi.

Nemci pa delajo ravno nasprotno. Oni bi radi, da bi Avstrija zgubila svojo moč, svojo samostojnost, hočejo napraviti iz samostojne države zvezno državo Nemčije, čini rujevo neprestano proti Habsburžanom, posebno sedaj proti cesarju Karlu. Dogodki zadnjih dni nam povejo dovolj.

Kje so torej veleizdajalci?

Za kmete in mlinarje.

Mnogim se niso znana nova določila radi mletja žita v mlinih, ki jih je izdalo stajersko cesarsko namestništvo dne 26. januarja 1918, deželnega zakonika štev. 13. Da se bodo vedeli ljudje ravnati po teh določilih, jih prinašamo v izvlečku.

Mlinske karte ostanejo še naprej v veljavi. Tudi za mletje v domačem mlinu ali na žrnjajah, se mora imeti mlinsko karto, ker bi se sicer smatralo, da dotična množina žita (n. pr. koruza), ki se je zamlela doma, ni porabljena in jo ima politična oblast ob pričetu nove letine pravico zahtevati za oddajo. Mlinar mora žito stehitati takoj, ko ga stranka prinese ali pripelje v mlin. Na vrečo mora mlinar z rdečim ali modrim svinčnikom zapisati, čegavo je žito in težo žita. Žito se ne sme poprej izspati iz vreče, predno se začne z mletjem. Mlinar mora ob navzočnosti lastnika žita tudi stehitati moko in otrobo. Merice (merce, t. j. plačilo za zmletje v blagu) si

Poleg Ojstriške sodne oblasti je nastala okrog srede 16. stoletja nova sodna oblast gospode Preboldske (Pragwald). V teku 19. stoletja pa je prešla vsa sodna oblast iz Ojstrice v Pragwald.

Izmed dogodkov Ojstriškega gospodstva pod Schrattenbacha je pač najvažnejši kmetska vstaja iz leta 1635, ki se je tukaj pričela vsled krutega postopanja barona Feliksa Schrattenbacha in se je razširila čez vso Celjsko okrožje do Pohorja in Drave, ter segla celo na Kranjsko.

Poznejši lastniki gradu so: Janez Jakob plem. Einsruck, Maks Robida, Helena Robida poročena Senčar, na to Janez Kircher, Jožef Omersi, Matija in Anton Vincenc Perko.

Najbrže za časa zadnje imenovanega so podrli od Schrattenbachov okoli leta 1600 sezidani grad in od takrat sto v samo gospodarsko poslopje, katerega je kupil leta 1846 Gustav baron Wittenbach in prodal lastnemu lesnemu trgovcu Piussiju.

Za časa sedanje svetovne vojne pa je to zgodovinsko mesto popolnoma osamljeno in zapuščeno.

Po daljši razpravi M. Strekljave v „Casopisu za zgodovino in narodopisje“ 14. I. posrel P. S.

mlinar na noben način ne sme odražunati, temveč sme zahtevati plačilo za mletje samo v denarju. Najvišja meja plačila za mletje pšenice, rži, ječmena, ajde in koruze ter za phanje prosa in za napravljeno ješprenja je določena na 4 K 20 v za 100 kg. Za debeli zdrob (šroanje) se sme računati samo 1 K 80 v za 100 kg. Za 100 kg pešnice ali rži mora dati mlinar lastniku žita 80 kg moke in 16 kg otrobov, 4 kg se računa pri 100 kg žita za razprašitev. Od ječmena mora dati 70 kg moke in 26 kg otrobov, od ajde 55 kg moke in 41 kg otrobov, od koruze, ako se melje za moko 75, če pa se samo razdrobi pa 68 kg zdroba, ostalo se računa pri odbitku 4 kg za razprašitev, idd otrobo. Od 100 kg prosa mora dati mlinar kmetu vsaj 50 kg pšena in približno 45 kg otrobov. Kmet ima pravico, zahtevati od mlinarja, da zavaruje v mlin spravljeno žito proti požaru in vlamu. Za zavarovanje ni treba kmetu ničesar plačati. Dotična pristojbina je že plačana obenem z mlevnim zaslužkom (4 K 20 v). Mlinska karta ima veljavo samo 3 tedne. Če mlinar v tem času ne more zmleti žita, se mora na okrajnem glavarstvu mlinska karta podaljšati, ker je sicer nevarnost, da se žito v mlinu zaseže. Vsak mlinar mora imeti na vidnem mestu v mlinu nabit uradni izpisek (velik tiskan lepak) tega namestniškega ukaza, na katerem so razvidna podrobna določila o ravnanju z žitom v mlinih. Če se kakemu lastniku žita zgodi v mlinu krivica, da se mu n. pr. da premalo moke ali otrobov, ali se mu zaračuni pleviško plačilo za mletje ali se sploh čuti na kak drug način prizadetega, naj takoj v mlinu pred pričamo zahteva, da se nedostatek popravi. Če se to ne zgodi, pa se naj takoj pritoži na okrajno glavarstvo. Pošten mlinar in pošten lastnik žita pa se bosta seveda izogibala vsakih netočnosti in njih nasledkov.

Zopet rekviriranje žita.

Naša vlada in ž njo vred mesta in industrijski kraji so upali, da bo res prišlo iz Ukrajine in Rumunije toliko žita, da bomo vsaj za silo preskrbljeni do nove žetve. A ukrajinsko in rumunsko žito je ostalo samo papirnato žito. Ni ga in ga ni. Kar ga je bilo, je šlo v Nemčijo, k nam ga ni. Po mestih se bliža glad. Zaloge bodo do srede maja vse izčrpane. Madžari pa nam tudi nočejo nič dati. Vsled tega je posegla vlada še po onih skromnih zalogah, ki so ostale kmetu od številnih rekvizicij.

Uradni razglas o tem vladnem koraku se glasi:

„Dobavljanje kruha in moke je vsled okoliščin, da so potom nakupovanja v inozemstvu dobavljane množine močno padle in da so tudi zaloge rumunskega žita skerc popolnoma porabljene, postalo tako težavno, da bo do prihoda dovozov iz Ukrajine, ki jih je pričakovati šele koncem maja, treba izčrpati odredbe, ki bodo omogočile dobavljanje onih množin žita iz naše države, ki so potrebne za splošno preskrbovanje. V državnem zakoniku objavljena naredba skupnega ministristva pooblašča vlado, da se v svrhu zagotovitve preskrbovanja prebivalstva s kruhom in moko posluži v domači državi potrebnih množin moke in žita v okviru neobhodne potrebe tudi tedaj, ako bi bile kmetovalcem po dosedaj veljavnih predpisih puščene zaloge nekoliko prikrajšane. Vlada se popolnoma zaveda dalekosežnosti te odredbe in žrtve, ki jih mora naložiti kmetovalstvu v interesu splošnosti. Ve pa tudi, da njen poziv kmetovalcem, naj dele razpoložljiva hranilna sredstva s sodržavljani v mestih, ne bo brezuspešen, posebno ker gre za začasno, izposojeno prepuščitev zalog, ki so za samovzdrževalce potrebne šele za poznejše čase in ki bodo do tedaj vrnjene iz dovozov. Ker sovražniki ne morejo izsiliti svojega načrta z orožjem, upajo edino le, da se jim posreči z vso strogostjo izvajana gospodarska vojna. Kmetovalci se gotovo zavedajo, da bi bile brez izpolnitve teh zahtev vse dosedanje žrtve zaman in da se je le v slučaju prostovoljno izročitve zalog mogoče izogniti vojaškim rekvizicijam. A ker se bodo s temi zalogami pokrile najnujnejše potrebe, se priznava kmetovalcem pravica do višje prodajne cene kot nekaka odškodnina. Politični deželni uradi se zato pooblašajo, da dovolijo kmetovalcem pod pogojem pravočasne izročitve novih množin pri pšenici in rži 15 K, pri ječmenu 13 K in pri koruzi 12 K doklade za meterski stot. Cena moke vsled teh doklad ne bo zvišana.“

Kratko rečeno: Kmet bo moral oddati še tist skromne množine žita, ki ga ima za živež za poletne mesece (junij, julij in avgust). Objubljaja se mu, da mu bodo pozneje vrnili. Odkod neki, če pa nič nima? Objubujejo mu tudi višje cene: kaj pa pomaga kmetu papir, če pa ne bo imel kruha in ne žgancev za družino in delavce! Sicer pa bodo te rekvizicije pripomogle vladi do tega, da bo nezadovoljnost med kmetskim ljudstvom in nezaupanje do vlade še bolj rastla. Kmet bi naj obdeloval svoja polja brez živine, brez delavcev in brez — brane.

Mnenje slov. kmeta o rekvizicijah.

Kmet iz laškega okraja nam piše:

Vpeljati torej nameravajo nov način rekvizicije žita in drugih poljskih pridelkov. V „Slov. Gosp.“ se je nedavno dopisnik od Sv. Marjete ob Pesni, zavzemal za popisovanje po lanskem načinu in za staro obliko rekviriranja z vojaštvom in bajonetom. Dopisnik pravi ob koncu:

„Naj bi se kmetom zopet vzbudilo veselje do kmetskega dela, toda on gotovo ni imel posta z lanskim popisovanjem ter ne spoza, kako neumno je to in kako je osovraženo to „zastonj delo“ pri nas kmelih. Tudi g. pisec sam se izraža, da se je spomnil na pregovor: Ne prodajaj medvedove kože, dokler je medved v brlogu in vendar žal priporoča konečno le še popisovanje, seveda še bolj natančno, ko vendar ve — če je kmet — da se pridelek žita ne da natančno določiti, niti še tedaj, ko je že poželo in spravljeno v kozolec. Meni je ob suhem, dobrem letu zrasle na eni njivi okoli 80 mernikov žita, ravno iz iste njive pa je ob deževnem letu se pridelalo okrog 40 mernikov, čeprav je žito bilo na videz lepo, toda ni plenjalo. Drugim njivam in v drugih krajih pa spet suša več škoduje. Sicer pa nimam namena kritizirati dotičnega članka, ker so mogoče na ravninah razmere toliko drugačne, da ne vzame popisovanje toliko časa in ne izgleda tako neumno kot v naših hribovitih občinah, kjer vsaka njiva, z ozirom na lego, gnojenje in obdelovanje, da drugačni pridelek. Vsaj v takih občinah naj bi se: 1. Zahtevalo žito šele, ko so vsi pridelki spravljeni, t. j. ne pred koncem novembra. 2. Naj bi se vsi posestniki poklicali na občino, kjer bi podali na zapisnik množino pridelka, kjer bi se naj določilo, koliko odda — v prvi vrsti naj bi se oddalo v občini stanujočim, ne samo pridelovalcem, t. j. kočarjem, obrtnikom, da ne bi ti kmete še posebej nadlegovali za žito. 3. Oni posestniki, katerih bi se opravičeno sodilo, da niso resnično napovedali pridelkov, naj bi se še enkrat pozvalo pred uradno komisijo ter se jim povedalo, če se hočejo izogniti vojaški rekviziciji, naj pravično povejo, in oddajo dolžno množino. 4. Vojaške rekvizicije naj bi se poslužile le redko, v zelo potrebnih slučajih in ta naj bi bila povsod pravična. Tako postopanje bi bilo najenostavnejše in najcenejše, za tiste čiste ceste pa, ki so lani izdali za popisovanje, naj nakupijo usnja, obleke in drugega potrebne ter naj dajo občinskemu uradu na razpolago odmeno za žito in žita bodo dobili gotovo več kot s popisovanjem, same če bo le se ga kaj pridelalo. Toda za dobri pridelek je pa potrebno tudi dobro gnojenje. O tem pa samo le eden resnični slučaj: Bližnji moj sosed je imel pred vojno 9—10 glav goveje živine ter izvozil vsako leto čez sto vozov gnoja na njive (t. j. 400—500 meterskih stotov). On je vsa leta v vojni, žena ima letos le še 4 govede in ni lani ter ne bo letos izvozila še 30 vozov gnoja ne. Nima nikogar, ki bi pripravljaj nasteljo in ker tudi živine nima dosti, ni gnoja in ne bo pridelkov! Takih „nazadnjakov“ brez svoje krivde je v naši okolici mnogo in tudi najprirednej gospodarji ne morejo toliko gnoja pripraviti, kot pred vojno — manjka delavcev in letos so nam odvzeli še skoraj vso živino. Naj bi naši gg. poslanci vladi povedali, da bodo zanesreji padali kmetski pridelki še bolj kot ta leta. Kmetsko pravilo je: Brez gnojenja ne zraste več let zaporedoma noben pridelek.“

Dostavek uradnih listov: Kakor smo že poročali, je vlada opustila nameravani nov način rekviriranja. Rekviriralo se bo torej letošnje letino po starem načinu.

Neve določbo glede ruskih vjetnikov.

Vojaško zapovedništvo v Gradcu je izdalo novo naredbo glede postopanja z vojnimi vjetniki iz Rusije, Ukrajine, Finske in po Avstro-Ogrski in Nemčiji zasedenih ozemelj. Ta naredba obsega 20 točk, od katerih so glavne sledeče:

1. Vsled sklepa miru z Rusijo in Ukrajinjo se v Avstro-Ogrski nahajajoči pripadniki bivše ruske armade se ne smejo smatrat za proste.

2. Značaj vojnih vjetnikov kot pripadnikov države, oziroma armade, ki je bila z nami še pred nedavno v sovraštvo ter vojaške lastnosti vojnih vjetnikov dopuščajo gotove emigracije svobole do njih odloži.

3. Le vojni vjetniki ki delajo, imajo tudi pravico do oskrbe. Za one, ki nočejo delati pri nas ni kruha.

4. Vsled spremenjenih razmer se bodo od dne 1. maja t. l. spremenili pogoji, pod katerimi so delovali dosedaj imeli vojne vjetnike. Delavci, ki niso bili obdržani vojnih vjetnikov pod novimi pogoji.

morajo te takoj naznaniti v priporočenem pismu pristojnemu taboru vojnih vjetnikov, oziroma za vojne vjetnike v poljedelstvu vojaškim oddelkom deželnih posredovalnic za delo v Avstriji in inspekcijskim častnikom vojnih vjetnikov na Ogrskem. Za vojno-vjetniške delavske oddelke v vseh nepoljedelskih obratih se ima te naznaniti pristojnemu vojaškemu poveljstvu.

6. Prvi pogoj za to, da bodo Rusi imeli veselje do dela, je zadostna, zdrava in primerna hrana. Če vojni vjetniki vsled nezadostne hrane ali drugačne krivde delodajalca zapuste delo ali slabo delajo, — vojna uprava ni pri volji, da bi take gospodarje podpirala.

7. Ako kak delodajalec da Rusu, ki dela v zadovojstvo, sam obleko, se to obleko ne sme pokvariti s prevlakco oljnate barve ali na podoben način. Pri odhodu delodajalec ne bo smel ruskemu vojnemu vjetniku vzeti obleko, ki mu jo je sam dal, izvzemši, da ima vojni vjetnik lastno ali erarično obleko, ki ga zadostno brani in ki ni nedostojna vojaka.

8. Vsak ruski vojni vjetnik ima odslej naprej pravico do mezde (plače), ki jo v istem kraju, ob istem času dobiva svoboden domač civilni delavec enake vrste. Tozadevne dnevnine določa okrajno glavarstvo. Koliko plače dobi ruski vojni vjetnik, se mora sporočiti vsem delodajalcem, ki imajo zaposlene ruske vojne vjetnike. Kdor bi se tega tarifa ne držal, bo moral razliko naknadno doplačati in sicer za vse dni od dneva novega plačilnega reda.

9. Troške za prehrano vojnih vjetnikov odračuna delodajalec. Pri tem se mora ravnati po tozadevnih oblastvenih predpisih.

10. Najnižja dnevna plača, ki je dosedaj znašala v kmetijstvu 30 v in pri drugih delih 50 v na dan, znaša sedaj: Za delavce v kmetijstvu 1 K, za druge delavce 2 K. Ta najnižja plača se mora brez ozira na hrano na vsak način zaračunati in izplačati v gotovini v smislu točke 11.

11. Ruski vojni vjetnik sme dobiti na roko v 10 dneh največ 50 K, oziroma na dan največ 5 K.

12. Ostanek se ima naložiti ali pa porabiti za plačila po želji vojnega vjetnika, n. pr. za nakup potrebnih stvari.

13. Glede delavnega časa, počitka in prostih dni veljajo za vojne vjetnike sedaj enaki pogoji, kakor za proste delavce.

14. Po železnici se vojni vjetniki ne smejo voziti brez spremstva. Ako se vojni vjetnik vozi po železnici brez spremstva in porabi to priliko za beg, izpusti delodajalec varščino, — jo je položil svoj čas za vojnega vjetnika. Ponoči morajo biti vojni vjetniki v svojih stanovanjskih. O polnočevitnosti se mora prepričati delodajalec ali zanesljiv namesnik. Vojni vjetnik je vojak in nima med 9 uro zvečer in 6 uro zjutraj ničesar iskati izven stanovanjskega, ki je v gotovem smislu njegova vojašnica. Obisk gledališča v spremstvu in obisk gostilne je dovoljen, dokler se ne dogode neprilichnosti. Obisk plesnih zabav ni dovoljen.

15. Beg vojnega vjetnika se ima javiti na predpisan način. Beg vsled velike nemarnosti delodajalca mora imeti za posledico odpoklic ostalih vojnih vjetnikov in izgubo varščine.

16. Vojnim vjetnikom, ki se ne nahajajo v taborih, se ni treba bati, da bi zato bili zamenjani tudi le en dan pozneje, kakor drugi. Vsi bodo poslani v domovino po določenem redu.

17. Vsako surovo postopanje, psovaje in tepeje vojnih vjetnikov, kakor tudi odtegovanje zaslužka se bo strogo kaznovalo.

18. Prošnje vojnih vjetnikov, da smejo ostati v Avstriji, se imajo predložiti vojaškemu poveljstvu. Vjetnika se ne more siliti, da bi moral oditi iz Avstrije. Vojni vjetniki, ki se hočejo poročiti z avstrijskimi ali ogrskimi državljankami, ali bosansko-hercegovskimi deželnimi pripadnicami, morajo imeti potrebne listine. Ako se bodo hoteli pozneje vrniti z družinami v Rusijo, bodo poslani domov kot posamezni potniki, ker žen in otrok ni mogoče jemati v oddelke za vojne vjetnike.

Naše žrtve za domovino.

K ugledni Prodnikovi hiši v Konjskem vrhu pri Lučah je došlo pred nedavno žalostno poročilo, da je umrl 22letni sin Jakob Lenko, ki je služil pri 87. pešpolku. V bolnišnici v Feldbachu je bil spreviden s sv. zakramenti in je mirno v Gospodu zaspal. Dal je za cesarja in domovino svoje mlado življenje. — Tudi njegovega brata Franca Lenko je zadela enaka usoda. Celih 13 mesecev je bil na tirolskih gorah. Tam se je močno prehladil. Dne 14. sušca je bil v bolnišnici spreviden s sv. zakramenti za umirajoče in je v Gospodu zaspal. Domačim kličemo: Upajte, da se snidete z rajnima sinoma in bratama enkrat tam gori nad zvezdami.

Vojaški poveljnik je Slugovi rodbini v Mostem v dobrih slovesih župniji naznanil žalostno vest, da je padel ob Brenti dne 18. decembra 1917 od sovražne krogle zadet ljubljani sin, narednik Franc Sluga v 19. letu svoje starosti. Bil je vzgleden mladnik, očiščen dijak gimnazije v Mariboru. Bil si pones svojim staršem, naj uživa duša tvoja večno veselje pri Bogu!

Žalost je pretresla ugledno Mundovo hišo v Bratonežicah pri Sv. Tomažu, ko je došla vest, da je sin Franc v 30. letu svoje starosti umrl v ruskem vjetništvu. Rajni je bil v prvih bojih leta 1914 ranjen in kot tak vjet. Domači so veselo pričakovali skorajšnje vrnitve, a mesto njega prejmejo od Rdečega križa žalostno novico, da ga ni več med živimi. Zapušča poleg slabotne matere, ki je otroke svoje vzredila v katolišk-narodnem duhu in katera je za pokojnim sinom mnogo žalovala, 61 let stara onemoglega očeta, kateremu bi naj bil rajni opora na zadnje dni.

Pretresljiva in nepričakovano žalostna vest je zadela spoštovano obitelj Miklošičev v Slamnaku pri Ljutomeru. Izgubila je blagega sina, brata Frančka. Zadeti od laške granate je izdihnil dne 4. marca svojo blago dušo v najlepši dobi svojega življenja, star šele 25 let. Bil je od začetka vojne nepretrgoma na bojnem polju in kot deseti je bil tudi odlikovan s hrabrostno srebrno kolajno, bronasto kolajno ter Karlovim črtnim križcem. Žalost domačih, staršev, bratov in sestic je še tem večja, ker je še par dni pred svojo smrtjo pisal, da pride na dopust k velikonočnim praznikom. Padli je bil vrl slovenski mladenič.

V drugič je sprejela Lajhova hiša v Grlici pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. žalostno novico, da je padel sin Franc na italijanskem bojišču. Poslovili so se štirje bratje od ljubih staršev, ter sli branit domovino. Prvi Jakob je daroval svoje življenje domovini v Galiciji in Franc se je tudi bojeval v Galiciji ter bil težko ranjen pri Grodeku. Po okrevanju se je vrnil zopet k svojemu hrabremu polku št. 26, ter bil na Monte Zebio lahkotno ranjen. Zopet je šel nazaj k svojim tovarišem ter se udeležil zmagoslavnega prodiranja v Italijo. Ko je bilo že vse mirno, ga je doletela sovražna granata dne 11. januarja t. l. Bil je takoj mrtev. Pokopan leži na gori Fontana Secca, blizu mesta Feltre. Bil je priden in pošten mladenič.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču razven hudih artilerijskih bojev robenih večjih vojnih podvzetij. V nemški ofenzivi je nastal odmor. Nemci se baje pripravljajo na novo ofenzivo, ki bo glede obsežnosti in velikopoteznosti prekašala vse dosedajne.

Razne politične vesti.

Med Slovenci in Nemci. V slovenjgriškem okraju vlada, kakor se nam poroča, taka napetost med Slovenci in nemškutarji, da slovenski kmetje ne puščajo več nemškutarskih nahrbtnikov v svoje hiše, ampak jim pokažejo vrata. Tudi iz drugih okrajev se nam poroča o taki napetosti, povzročeni vsled nasilnih nemških nastopov proti Slovincem.

Novi zunanji minister. Cesar je na Černinovo mesto imenoval dosedanjega skupnega finančnega ministra barona Buriana za ministra zunanjih zadev. Burian, ki je bil že pred Černinom zunanji minister, je star 67 let in je po rodu Madžar, po mišljenju pa velik nasprotnik Slovanov ter zaupni prijatelj znanega grofa Tise. Burian in Tisa se z vsem srcem zavzemata za zvezo Avstrije z Nemčijo in za oslabiljenje slovanstva v naši državi. Da Burianovo ministirovanje ne more biti stalno, je prepričan celo sam, ker si je obdržal tudi vodstvo skupnega finančnega ministrstva, da lahko v ugodnem slučaju zopet smukne nazaj v topli kožuh finančnega ministra. Nas Slované Burianovo imenovanje ne razburja, ker vemo, da naša svoboda pride tudi preko glav raznih Černinov in Burianov.

Preosnova avstrijske ustave. Vlada je baje že izdelala načrt za preosnovo naše ustave in ga je Nemcem že pokazala, ne pa tudi Slovanom. O načrtu se razne nemške stranke, kakor nemškonacionalna in krščansko-socialna, že prav pridno posvetujejo. Ker si vlada ne upa pokazati tudi Slovanom novega načrta, ni dvoma, da je skovan le samo v prid Nemcem.

Državna zbornica sklicana. Avstrijska državna zbornica je sklicana na dne 30. aprila. O dnevnem redu se še nič ne ve, bržčas pa bo začetek zasedanja zelo buren, ker so avstrijski Nemci vsled padca njihovega ljubljence grofa Černina čisto iz sebe, ga nikakor ne morejo preboleti in bodo v zbornici si skušali ohladiti svojo jezo.

V vojnem odseku državne zbornice je dne 23. aprila naznanil odsekov načelnik slovenski poslanec vitez Pogačnik, da je vlada odseku že izročila zakonsko predlogo glede upeljave splošne delovne dolžnosti za časa vojske. V tajni seji je nato domobranski minister obrazložil sedanjí vojaški položaj.

Avstrijska gosposka zbornica bo baje na zahtevo nemških strank zbornice sklicana na soboto dne 27. aprila, da bi se vršilo posvetovanje o političnem položaju, ki je nastal vsled padca ljubljence vseh Nemcev, grofa Černina.

Volilna preosnova na Ogrskem. Ogrsko Wekerlejevo ministrstvo je odstopilo, ker se ogrska vlada upira vsaki kolikšni pravilni volilni prenovi. Wekerle si prizadeva sestaviti novo ministrstvo, kajpada tako, ki se od starega ne bi veliko razločevalo. Po vsem Ogrskem, zlasti v Budimpešti, se vršijo velike demonstracije, v katerih zahteva delavstvo pravično volilno preosnovo. Skoro gotovo bo tudi nova vlada skovala tak volilni red, ki bo ugodil samo madžarskim mogotcem. Ne pa tudi nemadžarskim narodnostim in delavstvu.

Szterenyi. — Ogrski ministrski predsednik. Naš cesar in ogrski kralj je imenoval trgovskega ministra dr. Jozefa Szterenyija za ogrskega ministrskega predsednika in mu je poveril nalogo, da sestavi novo ministrstvo. Novi ogrski ministrski predsednik je židovskega pokolenja in se je pozneje dal krstiti. Szterenyi se sedaj pogaja z raznimi ogrskimi strankami, da sestavi novo ministrstvo, katerega čaka težka naloga, da spravi pod streho novo volilno preosnovo na Ogrskem.

V glavnem odseku nemške državne zbornice je govoril nemški vojni minister o položaju na frontah ter naglašal potrebo, da se bitka na zapadu nadaljuje. Nemška poslanca Müller in Noske sta zahtevala, da tudi Avstrija prične ofenzivo proti Italiji.

Tedenske novice.

Cesarica Zita obhaja v soboto, dne 27. aprila, svoj god. Po vsej Avstriji bo ta dan prost sole. V cesarici Ziti imajo avstrijski narodi dobro in blago deželno mater. Naša cesarica je pokazala pri obiskih ubogih ranjencev, beguncev in drugih nesrečnikov, da ima blago srce, ki čuti z onimi, ki jih preganja nemila usoda. S svojo naravno priprostostjo, ljubeznivostjo in svojim blagim srcem si je Zita pridobila srca vseh narodov naše države. Po vseh krajih naše ljube Avstrije se bodo v soboto in v nedeljo vršile cerkvene in zunanje slavnosti v praznogo godu naše ljubljene vladarice. Posebno mi Jugoslovani bodemo proslavljali cesaričin godovni dan s tem, da bodemo vroče molili k Bogu za srečo in božji blagoslov celi cesarški hiši habsburški. Bog živi cesarja Karla in njegovo blago soprogo, cesarico Zito!

20letnica župnikovanja. Dne 1. majnika preteče 20 let, odkar je naš mnogozaslужni g. nadžupnik Franc Korošec pri Sv. Križu tik Slatine. Kot skromen spomin na to veselo obletnico priredi tamošnje Bralno društvo v nedeljo, dne 28. aprila, igro "Prisiljen stan je zaničevan" s petjem in deklamacijami. Začetek ob 3. uri popoldne. — Naš list kliče slavljencu kot nekdanjemu svojemu uredniku: Še na mnoga leta!

Papež posredovalec za mir. Iz Monakovega se poroča: Čeprav se papežu kljub velikim prizadevanjem dosedaj še ni posrečilo, da bi bilo prišlo do mirovnih pogajanj na zapadu vendar se smatra, da njegova tozadevna prizadevanja še niso končanovaljena odklonjena. Kakor hitro se bo v sedanjih borbi na zapadu videlo, da ne bo o končnoveljavnem izidu nobenega dvoma več, bo papež zopet nastopil kot posredovalec za mir.

Celjski okrajni glavar baron Müller je stopil v stalni pokoj. Ob tej priliki mu je cesar podelil naslov dvornega svetnika.

Slovenec v sekovski škofiji zahtevajo vedno bolj glasno svoje stare pravice. Zadnji čas poročajo razni listi o pritožbah Slovencev iz sekovske škofije, kako se jih tam v verskem oziru zatira. Pred leti so bile slovenske službe božje n. pr. v Cmureku, v A-pačah, v Gomilici in drugih krajih sekovske škofije, kjer prebivajo Slovenci. Graški škof, oziroma nemškonacionalni župniki, pa so kar-meni nič tebi nič odpravili te stare pravice Slovencev. Slovenci sekovske škofije se sklicujejo, da se Nemcem v lavantinski škofiji dovoljuje v cerkvenem oziru vedno večje pravice. Celó v slovenskih mariborskih cerkvah je vedno več nemških pridig, dasiravno Nemci ne prihajajo v cerkev. Pritožbe sekovskih Slovencev so gotovo v vsakem oziru opravilene. Saj je vendar Kristus sam rekel: "Pojdite in učite vse narode!" Zakaj graški škof vsiljuje tamošnjim Slovincem samo nemško službo božjo, ko pa je vendar znano, da se Nemcem v lavantinski škofiji ne godi nobena krivica. Spremljamo boj naših rojakov v graški škofiji z željo, da zopet pridejo do svojih pravic v cerkvi.

Za Jugoslavijo se je izjavilo zadnji čas posebno na Koroškem veliko število slovenskih občin, č. duhovščina in na stotine posameznikov. Vsi koroški slovenski kraji hočejo biti v svobodni Jugoslaviji pod habsburškim žezlom. Iz Stajerske so se izjavili za deklaracijo: Sv. Stefan pri Smarju in skoro vse tamošnje žene in dekleta, občina Pokošje pri Slov. Bistrici, Bistec v Slov. gor., Sv. Tomaž, Trnovci, Savci pri Ormožu, Tolsti vrh pri Konjicah. V Golava-